

Intervju: Wolfgang Petrič, Visoki predstavnik za BiH Privatizacija mora biti transparentna

Visoki predstavnik za BiH Wolfgang Petrič i intervjuu za "Nezavisne" govori o terorističkim napadima na Vašington i Njujork, kakve bi posljedice mogla pretrpjeti BiH nakon što su je neki zvaničnici i mediji povezali sa islamskim teroristima kao i o privatizaciji i funkcioniranju elektronskih medija u BiH.

NN: Možete li reći kakva je pozicija Bosne i Hercegovine nakon terorističkih napada u Njujorku i Vašingtonu, obzirom da je Američka administracija do sada u velikoj mjeri pomagala BiH?

WP: Bosna i Hercegovina mora da iskaže svoju opredjeljenost i čvrstu solidarnost sa SAD i njenim narodom. Mora jasno da pokaže da je protiv terorizma i da je njen stav antiteroristički. Mora reći da apsolutno osuđuje sve teroristička djela, bez obzira da li su oni počinjeni u Americi, ili negdje drugo. Bosna i Hercegovina i dalje mora raditi na izgradnji moderne države kako bi ispunila očekivanja SAD i Evrope. Nadam se da je sada svima jasno koliko je bilo potrebno formiranje Državne granične službe, koliko je važno da država ima jedinstven pasoš. Sad radimo na tome, i nadamo se da će državljani ove zemlje uskoro imati i jedinstvene lične karte, a isto se odnosi i na vozačke dozvole, i posljednje, što je najpotrebnije BiH, je jedinstveni registar, i na tome se radi. Onda će Vlasti BiH biti u mogućnosti da odgovore na sve ove optužbe da se u njoj kriju strani teroristi.

NN: S obzirom na događanja u SAD i određeno podozrenje Evrope

prema BiH, kako će sve ovo utjecati na prijem BiH u Vijeće Evrope, pošto već postoje određene indicije koje BiH na neki način povezuju s teroristima?

WP: Slažem se da postoji zabrinutost, međutim do toga ne bi trebalo i ne bi smjelo da dođe. Ovo je izazov državnim i entitetskim vladama da sačine jednu strategiju i to sam jasno naznačio na sastanku sa predsjedavajućim Vijeća ministara BiH Zlatkom Lagumdžijom. Dali smo i jasne sugestije i predložili mjere. Ponudili smo našu pomoć kao i drugih međunarodnih organizacija koje djeluju na prostoru BiH. Odlazim uskoro u Njujork gdje ću se obratiti Vijeću bezbjednosti, a pomenuću i ovo takođe, kako bi nam se dali odgovori na pitanja koje je postavio. Domaćim vlastima u BiH mora da bude jasno da oni trebaju da budu jednaki partneri sa međunarodnom zajednicom u borbi protiv terorizma. Ni jedan konstitutivni dio ove zemlje ne može se isključiti iz ovih napora. Naravno, tu su i nacionalističke strane koje će, možda, pokušati da prodube izolaciju ove zemlje u odnosu na ostatak svijeta. Demokrati moraju da budu veoma pažljivi, bez obzira da li su u Vladi, ili su dio građanskog društva. Što se tiče Vijeća Evrope i ovih događanja radiću na tome da se sad BiH pokuša što brže pridružiti Vijeću Evrope. Vec sam imao razgovore sa zvaničnicima Vijeća Evrope i urgirao sam da se BiH sada primi kao članica.

NN: Da li su mogući partnerski odnosi između međunarodne zajednice unutar BiH s obzirom na politiku i strukturu vlasti? Neki tvrde da previse koristite Vase ovlastenja, a drugi da ih premalo upotrabljate?

WP: Mora da radim nešto ispravno čim me napadaju s obje strane; kako im rušim ovlaštenja i da ih premalo koristim, to znači da u tom pogledu idem nekom sredinom, i to je dobro. Još uvijek se sjećam kad sam prije dvije godine predložio uspostavljanje koncepta odgovornosti, tada sam bio napadan, i neki intelektualni krugovi su objavili određeni manifest, i od

mene tražili da uspostavim “puni protektorat” u BiH. Moj odgovor na ove prijedloge je bio da je ovo vaša zemlja i da vi morate preuzeti odgovornost za nju, a mi vam u tome možemo pomoći, ali je ne možemo voditi za vas. A sada me ti isti pisci, intelektualci prozivaju, napadaju i kažu da bi trebao uspostaviti partnerski odnos sa ljudima na vlasti – sto i radim. Veoma sam zadovoljan sa razvojem situacije po ovom pitanju. Predložio sam koncept odgovornosti, partnerstvo, a sada imamo Vladu koja, jednostavno, zahtijeva takve stvari i mislim da je došlo do približavanja stavova. To je pozitivno. Naravno, suočavamo se s određenim problemima i sa novim partnerima. Nekad dolazi i do sukoba. Ne slažemo se sa svakim prijedlogom koji je sačinjen. Međutim, sukobi su sad drugačiji nego prije. Sada razgovaramo o stvarnim političkim pitanjima. U prošlosti smo samo razgovarali o takozvanim etničkim problemima. Naprimjer, sa Hrvatima odnosno Hrvatskom demokratskom zajednicom moglo se razgovarati samo o takozvanim nacionalnim pitanjima, a sada pričamo o ekonomskoj reformi, o privatizaciji, kao u slučaju “Aluminijuma” Mostar. I sada tu imamo različite stavove. Međutim u suštini se radi o čisto političkim a ne više etničkim stavovima. I na taj način BiH postaje “sve normalnija”

NN: Pomenuli ste privatizaciju. Čini se da taj proces u BiH ide trapavo i iznad svega netransparentno. Konkretni primjer bi moga biti “Banjalučka pivara”. Riječ je o preduzeću čija privatizacija predstavlja visok korupcioni potencijal tako da je poslije nesprereno i potpuno netransparentno urađenog procesa privatizacije, očigledno jedini izlaz poništenje tendera. Slično je bilo i oko pokušaja sumnjive privatizacije “Holidej ina”.

WP: Moram vam reći da definitivno nisam zadovoljan procesom privatizacije u BiH. Kada to kažem mislim na veoma visoke zapadne standarde i zbog toga sam preduzeo određene mjere i osigurao transparentnosti kako bi organi koji su zaduženi za privatizaciju mogli odgovarati javnosti za svoj rad. Ako

pogledamo šta se dešava u susjednim zemljama vidjet ćemo da to nije problem samo BiH, to je problem koji ima najveću ekonomsku važnost. To ste mogli vidjeti u vrijeme Tuđmanovih tajkuna i diskusa do kojih sada dolazi u Srbiji.

NN: Ali BiH ima Petriča? I on ima neki koncept!

WP: I zbog toga je ovo pitanje standarda koji se transparentno primjenjuje ali nikada nećete postići idealno rješenje. Smatram da moramo izbalansirati pitanje transparentnosti i potrebu da se ide brzo u ovom procesu, da dođe do rekonstruktuiranja i otvaranja novih radnih mjesta. Naravno trebamo da se osiguramo kako ne bi postigli neki neregularan kompromis. Takav slučaj je bio s "Holidej Inn"-om, moralo se početi ispočetka i generalno govoreći nezadovoljan sam sa ovim procesom. Ima i ukupno 140 strateški važnih preduzeća u BiH koja će se privatizovati tenderima pod nadzorom međunarodnih eksperata da bi se osiguralo da oni nađu investitore koji će ih stvarno restrukturirati i dugoročno stvoriti nova radna mjesta. Privatizaciju treba iskoristiti kako bi se privukli strani investitori, te kako bi se dovela nova moderna tehnologija u zemlju, i postigla veća menadžerska stručnost, a tek kada se to postigne možemo reći da je privatizacija uspješna.

NN: Neki mediji stalno vode polemiku kada je u pitanju federalna televizija, TVBiH, RTRS. Čini mi se da u tim medijima još uvijek nije sređena situacija?

WP: Javni elektronski mediji predstavljaju jedno suštinsko pitanje za ovu zemlju. Zna se da su u tragičnom konfliktu mediji odigrali, "fatalnu ulogu". Istovremeno imate i tehnički aspekt. Većina opreme elektronskih medija je zastarjela i mora se zamijeniti, a za to je potrebno dosta novca. Drugo, imate veliki problem kada je u pitanju rukovođenje i što se tiče uposlenih u ovim elektronskim medijima koji nisu novinari te struke, jer su također "zastarjeli". Naprimjer, na RTV BiH imate 1.200 uposlenih od kojih je smao stotinjak novinara i to objašnjava nezadovoljstvo koje postoji što se tiče kvaliteta

programa. Zaista želim da vidim istinsku televiziju_u BiH gdje se koristi kreativnost i znanje domaćih producenata i pisaca, kada su u pitanju filmovi, serije, dramski program. Američke sapunice jesu smještne, ali bi zaista želio da vidim bh. program, koji pokazuje onaj stvarni život u zemlji sa Srbima, Hrvatima, Bošnjacima i svim ostalim. To je moj cilj, da imamo jedan javni elektronski medij koji izražava realnost na terenu.